СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК L. Ч. 47. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 2. березня 1942. — No. 47. Jersey City, N. J., Monday, March 2, 1942 — VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Кампанія Комуністів Проти Посла Глинки

Промова посла Антона Глинки, виголошена в канадійськім домініяльнім парляменті дня 2 лютого 1942. в справі допомоги воєнним зусиллям Обєднаних Держав та видвигнена ним справа незалежної України, викликала великий спротив теж і з боку канадійських большевиків. Найбільше озлобило комуністів те, що посол Глинка піддав думку, щоб Велика Британія і Злучені Держави, коли нараджуються з представниками ріжних поневолених держав у справі нового ладу, допустили до слова теж і представників українського народу, згл. представників Українських Комітетів, що існують в Англії, Канаді й Злучених Державах, бо вони одні можуть у теперішніх обставинах сказати правдиве слово про те, що є баżанням міліонових українських мас. Створений в Торонто якийсь "National Council, Ukrainian Association to Aid the Fatherland" порозсилав спеціяльну відозву в справі, відмовляючи послови Глинці права говорити від імені українського народу та обжаловуючи його в тому, що він хоче створити український „Квізлінгський уряд на вигнанню", згідно з бажанням Гітлера, як теж відірвати Советську Україну від звязку з СССР, себто хоче розділу такої держави, яка є союзником Великої Британії.

„Ди Івнінг Телеґрем", (Торонто, дня 21. лютого 1942.) містить відповідь посла Глинки на оті большевицькі „арґументи". Ось ту відповідь містимо в англійській частині нашої ґазети. Посол Глинка стоїть на тому, що це виступають проти нього комуністи, які є тільки маленькою ґрупою серед канадійських українців. Посол Глинка далі обороняє те, що сказав в парляменті й каже, що український нарід по війні повинен стати свобідним так, як й інші народи. Свобода для усіх народів, повинна бути підставою нового ладу в світі, каже посол Глинка. При кінці посол Глинка зазначує, що большевицький комунікат збуває повною мовчанкою те, що він наклеймив у згаданій промові дуже гостро націстівську тиранію та націстівські „нові порядки" в Европі. Посол дивується, чому це зроблено. Та відповідь на те проста: большевики хочуть представити посла Глинку „націстівським аґентом". Таким вони його вже назвали, як називають кожну людину, що має відвагу сказати слово в обороні поневоленого українського народу, якщо це тільки нагадує ті терпіння, що звязані з комуністичним режімом і чрезвичайкою.

ЛЕҐІОНЕРИ БОЯТЬСЯ КОМУНІСТИЧНИХ ВПЛИВІВ

ІНДІЯНАПОЛІС (Індіяна). — Злучені Держави Америки є у військовому союзі з Советським Союзом і дають Советам усяку воєнну поміч. Та проте вони повинні далі поборювати комунізм як небезпечну та погубну струю для американського демократичного способу життя. Ось такий погляд висловив також Гомер Л. Шайо, краєвий директор американізму при Американському Леґіоні. Він сказав, що комуністи стараються захопити ключеві позиції у воєнній промисловости з метою, щоб зробити по війні державний переворот та запровадити в Америці советський устрій. Згаданий директор твердив, що він має летючки, видані комуністичною партією, в якій провід компартії закликає всіх своїх членів брати активну участь в оборонних зусиллях країни. Комуністи, каже він, розвинули незвичайно сильну діяльність в Ню Йорку, Каліфорнії, Ореґоні та Вашинґтоні.

ЗА АНҐЛІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ КООПЕРАЦІЮ, ЩОБ НЕ ПОВТОРИВСЯ 1918 РІК...

Як в Злучених Державах так і в Анґлії треба працювати над тим, щоб „арсенал націстівських брехонь" не підкопав тої американсько-британійської співпраці, яку тепер започатковано. Таке заявив британійський амбасадор, лорд Гелифекс, підкреслюючи, що на ніщо здасться перемога, як що по війні не буде далі анґлійсько-американської кооперації й знову повториться те, що сталося по першій світовій війні й перемозі аліянтів в 1918. році. Гелифекс заявив, що є чинники, які розпускають в Америці вісти, що Анґлія хоронить свої сили, що заховує продукцію на повоєнні часи, а не пристосовує її тепер до воєнних потреб і т. п. Ось таким робом, говорив Гелифекс, хочуть певні кола знищити в зародку ті делікатні почини, що зводять разом до купи Злучені Держави і Анґлію. Анґлійсько-Американська кооперація, казав Гелифекс, має сильне коріння, але не таке сильне, як це собі многі анґлійці уявляють. Це знає націстівська пропаґанда і робить зо свого боку все можливе, щоб ту спілку, що зароджується, знищити.

—FOR VICTORY; BUY BONDS—

ПАТРІОТИЧНИЙ ВЧИНОК УКРАЇНСЬКОЇ ДІВЧИНИ

НЮ ЙОРК. — Клич — „Поможи Америці у війні з її ворогами" — знаходить широкий відгомін серед всіх шарів американського народу. Старий чи молодий, бідний чи багатий, — всі хочуть допомогти Америці. Захотіла допомогти теж і гарна 17-літня українська дівчина, п-а Тереса Гнатів, що мешкає при 45 Генрі Стріт, в Ню Йорку. Вона то зажадала від суду, щоб він дозволив її купити бондів за $1,110 з тих грошей, що зложені в судовім депозиті, доки вона не стане повнолітньою. Ще перед 2 роками одержала панна Тереса Гнатів $2,000 як відшкодування за випадок в підземній залізниці. Тому, що вона є малолітньою, суд задержав ці гроші, поки не осягне повнолітности. Та Тереса почуває себе вірною дитиною Америки й хоче допомогти її у хвилинах воєнного зусилля. Вона звертається до суду з проханням, щоб суд позволив закупити її за $1,110 Бондів Державної Оборони. Покищо суд має розглянути цю справу та сказати своє слово.

Та таку гарну постанову молоденької Тереси підняли американські ґазети як гідний примір до наслідування. Відвідуючи редакцію „Свободи", разом зо своїм братом та сестрою, панна Тереса Гнатів сказала нам, що вона горда на своє українське походження, ходить до української церкви на 7. вулиці, читає „Юкреніен Віклі", а її батько є членом „Дністра", 361. від. Українського Народного Союзу.

Німецькі Трудноці На Занятих Територіях України

БЕРН (Швайцарія). — Німецькі ґазети жалуються на ці трудноці, які стрічають німці на окупованих теренах на сході, головно на Україні. Большевицька політика „спаленої землі" не остала без наслідків. На Україні бракує не тільки поживи, понищено там не тільки масу фабрик та заводів, але забрано також велику масу робітників. В деяких містах, по словам самих німців, большевики забрали до 50% населення, що звичайно становить найкращий та найздоровший елемент.

Із Дніпропетровська, який мав 380,000 мешканців, виеміґрувало аж 200,000 душ, остало тільки 180,000. Це саме сталося також в Латвії та Естонії. Та не зважаючи на це, німці стараються за всяку ціну мобілізувати лікарів, дентистів, фармацевтів, сестер милосердя і т. п. та запрягають їх до праці.

Ґазета „Украйнер Дойче Цайтунг", що виходить в Києві, пише, що положення сільсько-господарське є тяжке, бо большевики забрали зо собою найкращих робітників та спеціялістів.

ПРИХОДИТЬСЯ ВИТЕРПІТИ ЩЕ Й ТАКЕ

Син президента, Френклин Д. Рузвелт мол., що служить в маринарці як офіцир, мусів піти до шпиталю, де переведено на нім операцію. Потім дано йому одно-місячну відпустку для поратовання здоровля. Конґресмен Фіфер з Ню Йорку підніс з цього приводу в конґресі, що маринарка „фаворизує" синів багачів, бо на таке не дозволилаб синам бідних родичів. Конґресмен Мек-Кормек відповів, що того роду закиди є нічим іншим, а тільки намаганням деяких людей „підкопати повагу президента серед загалу".

Remember Pearl Harbor! Remember it every pay day! Buy U. S. Defense Savings Bonds and Stamps.

АРЕШТУВАЛИ ФРІЦА ОПЕЛЯ

В. Пам Біч, Флорида, аґенти Еф Бі Ай арештували німецького спортовця, Фріца фон Опеля, сина німецького автомобільного маґната Адама Опеля. Разом з ним арештовано три інші особи „як небезпечних чужинців". Кажуть, що при трусі знайдено в арештованих рушниці й амуніцію.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918,
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

„Нема Українського Квізлінґа”

Читаємо в статті Джека Ройл у "THE WINNIPEG TRIBUNE" в 13. лютня:

„Через Рим прийшла вістка до української громади в Виннініпеґу, що два українці, Грибівський і Сціборський, замордовані Ґестапом (німецькою тайною політичною поліцією) в середноевропейськім місті.

„Грибівський і Сціборський були членами тієї малої армії українців, розкиненої по світі, що працювала й плянувала для української самостійності. Не так давно Грибівський відвідував Винніпеґ.

„Перед війною були шепоти, що існує значний пронімецький сентимент між українцями в Польщі та Росії, а передовсім серед тих, що мають соборницькі претенсії.

„Можливо, що ті поголоски були німецького виробу. Одначе без огляду на їх походження, їх досі не потвердили події в жадній мірі.

„Бо вдійсності мали місце такі події:

„Коли німці напали на Польщу, українці в польській армії боролися рамя в рамя зо своїми польськими братами, щоб прогнати німців.

„Україна стала великим знаком питанням, як Гітлер виконав свій зрадницький нічний напад на Росію. Одначе українці боролися й намагалися прогнати націстів зо своєї землі.

„Мабуть найзамітнішим є те, що Гітлер ще не проголосив лялькового українського уряду, хоч уже чотири або й більше місяців має під собою майже всю Україну. Це можна пояснити цим, що він не міг знайти нікого, хто став би на чолі такого уряду.

„Сьогодні зовсім ясно, що навіть найзавзятіший сторонник української самостійности не бажає скинути російського ярма лише на те, щоб натомісць дістати німецьке ярмо.

„Німці мають у своїх руках двох чоловіків, які радіб створити незалежну українську владу.

„Один з них, Павло Скоропадський, що був „гетьманом” завдяки хвилевій німецькій допомозі в одному періоді існування самостійної української держави, створеної 1918. року. У цей час він живе собі на самоті на передмісті Берліну.

„Другий, це Андрій Мельник, голова ОУН (Організації Українських Націоналістів), що находиться десь в окупованій Европі. Його група кермувала Карпатською Україною, що коротко була самостійною по розвалі Чехословаччини. Вона впала жертвою обману, як Гітлер дав ту волость Мадярщині.

„Маємо підставу припускати, чому нікого з них мабуть не зроблять головою лялькового українського уряду. Син Скоропадського, Данило, „коронний принц” (престолонаслідник), що пару років тому відвідував Винніпеґ, не вернувся в Берлін. Він тепер живе в Лондоні в крайній бідності.

„А через Ватикан, який є джерелом вірогідних вісток про ці справи в окупованій Европі, прийшла вістка, що Мельникові зовсі не гаразд ведеться і він хотів би видістатися з німецьких кіґтів, якби лише міг вирватися зпід дальшої опіки Ґестапо.

„Вістка про вбивство Грибівського й Сціборського, які були більше звязані з Мельником, як із Скоропадським, каже нам дещо про ті труднощі, з якими стрічається Гітлер при орґанізуванні „нового ладу” в Европі.

„Для канадійців українського походження приємно знати, що міліони українців в Европі зо свойого боку також роблять у тім напрямку, щоб утруднити діяння Гітлера”.

Переселюють 400,000 польських і українських селян

СТОКГОЛЬМ (Швеція), 23. лютня. — Ґазета „Соціялдемократен” подає, що німецькі окупаційні власти переселюють 400,000 польських і українських селян з Волині та Поділля на південь України. Це переселення відбувається вже від трьох тижнів. Переселюють їх в околиці Кривого Рогу, Дніпропетровська та в околиці Херсону й Миколаєва. Тому, що всі поїзди зарезервовано для війська, переселенців ведуть пішки звичайними дорогами. Маршова тура виносить 250 миль. Ці ґрупи переселенців ночують по зимних стодолах, бо нема для них відповідних мешкань. Тому, що над тими переселенцями нема відповідної лікарської опіки, багато з них гине по дорозі, не дійшовши до місця призначення. Цікаво є це, що про це переселення нічого не подає німецька преса. Свої відомости черпає кореспондент ґазети „Соціялдемократен” з Риму.

З Інформацій Журналу „Фрі Юроп”

ЛОНДОН. — Про-польський тижневик "Фрі Юроп" (30. січня 1942. р.), що часто відбиває думки польського еміґраційного уряду ген. Сікорського, подає таке:

Німецьке радіо „Вайхсельсендер” проголосило 13. січня, що „тисячі українців хочуть воювати проти большевиків; 150,000 українців, вже переходить військовий вишкіл та будуть вислані на фронт до тих українських частин, що вже є на фронті”. Теж повідомлено про смерть Олександра Севрюка, який був в 1918. р. представником Української Центральної Ради на конференції в Берестю Литовському, яка віддала Україну німцям. Севрюк мав згинути в залізничій катастрофі, яку спричинили коло Познаня польські саботажисти 27. грудня м. р. Хоч Севрюк був українським представником в Берліні в 1918. р. та був відомий від давна зо „співпраці”, проте він міг був спротивитися творенню українського леґіону й це могло вистарчити, щоб його німці спрятали.

Повідомлення німецького радія про це, що українські частини вже бються на фронті, пише „Фрі Юроп”, є досить пересаднене. Правдою одначе є, що є зорґанізована українська поліція поза фронтовими лініями, яка звернена проти поляків і росіян. Це видно з тої посмертної хроніки, яку друкують „Краківські Вісті” та інші українські часописи. 30. грудня м. р. „Краківські Вісті” доносили, що 11. листопада згинув підкомісар Іван Тенюк в „траґічних обставинах”. Тенюк був активним членом УНДО-ня та сидів в ріжних польських тюрмах. 12. грудня м. р. згинуло двох українських поліцаїв, Амброзій Сверида та Михайло Миськів в провінції Підляся. „обороняючи право та порядок”. Ця сама ґазета доносила, що 20. грудня м. р. помер в Берліні на тиф інж. Апасаненко, який був членом допомогового комітету та набрався тифу в таборі полонених на Західній Україні.

Ці та другі смертні випадки серед українців, пише „Фрі Юрап”, вказують, що німці уживають українців для порядкування запілля, як також для того, щоб при помочі їх переконувати українців з большевицької армії, щоб вони ставали чинно проти большевиків. Так робили німці підчас першої світової війни й орґанізували українські добровольчі відділи, щоб тим розкладати російську армію. Все це має бути лиш принадою для українців, що ніби німці створять самостійну українську державу. Та українці, що будуть у військових рядах на фронті або при поліції, ще раз переконаються, що їх пани ужили їх для своїх цілей та що вони будуть проливати кров за оману.